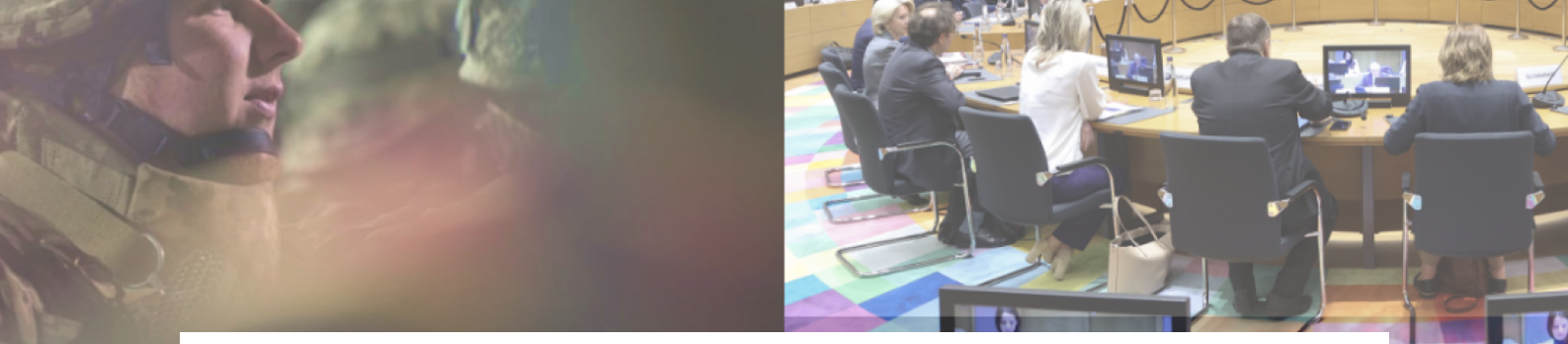

21.11.2023

Ny måling: Danskernes syn på EU's sikkerhed og forsvar

Sikkerhed & forsvar er blandt de vigtigste emner for danskerne, der gerne ser et militært stærkere EU. Men de vil ikke betale mere end 2 pct. af BNP til forsvaret.

Skrevet af

Iben Tybjerg Schacke-Barfoed

📞 +45 71 99 29 06

✉️ iben@thinkeuropa.dk

Freja Marie Krog

✉️ freja@thinkeuropa.dk

Kontakt

Iben Tybjerg Schacke-Barfoed

📞 +45 71 99 29 06

✉️ iben@thinkeuropa.dk

- Efter Ruslands invasion af Ukraine mener 61% af danskerne, at EU bør blive stærkere på det militære område. Der synes således at være tale om en vis "Ukraine-effekt", når man sammenholder med en måling fra januar 2022 (45%).
- Modsat ses der ikke de store ændringer i danskernes høje tillid til NATO-alliancen, hvor størstedelen af de adspurgte fortsat mener, at NATO er tilstrækkelig garant for Danmarks sikkerhed.
- Regeringens 2030-plan rykkede målsætningen om at hæve Danmarks forsvarsudgifter til 2 pct. af BNP frem til 2024. Og lytter man til danskerne, skal regeringen ikke hæve udgifterne yderligere. 45% af danskerne er nemlig helt eller delvist uenige, når de bliver spurgt til, om Danmark bør bruge mere end 2 pct. af BNP på forsvaret.
- Krigen i Ukraine har pustet til en længevarende debat i EU om afskaffelse af medlemslandenes vetoret på EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik. Spørger man danskerne om, hvorvidt flere beslutninger skal tages med kvalificeret flertal, svarer 44% af de adspurgte, at de er helt eller delvist enige, mens 31% har svaret "ved ikke".
- 'Sikkerhed og forsvar' ligger på en tredjeplads over de emner, som betyder mest for danskerne, når der skal stemmes til Europa-Parlamentsvalget i 2024 – kun overgået af migration og klima.

Ukraine-effekten i synet på EU

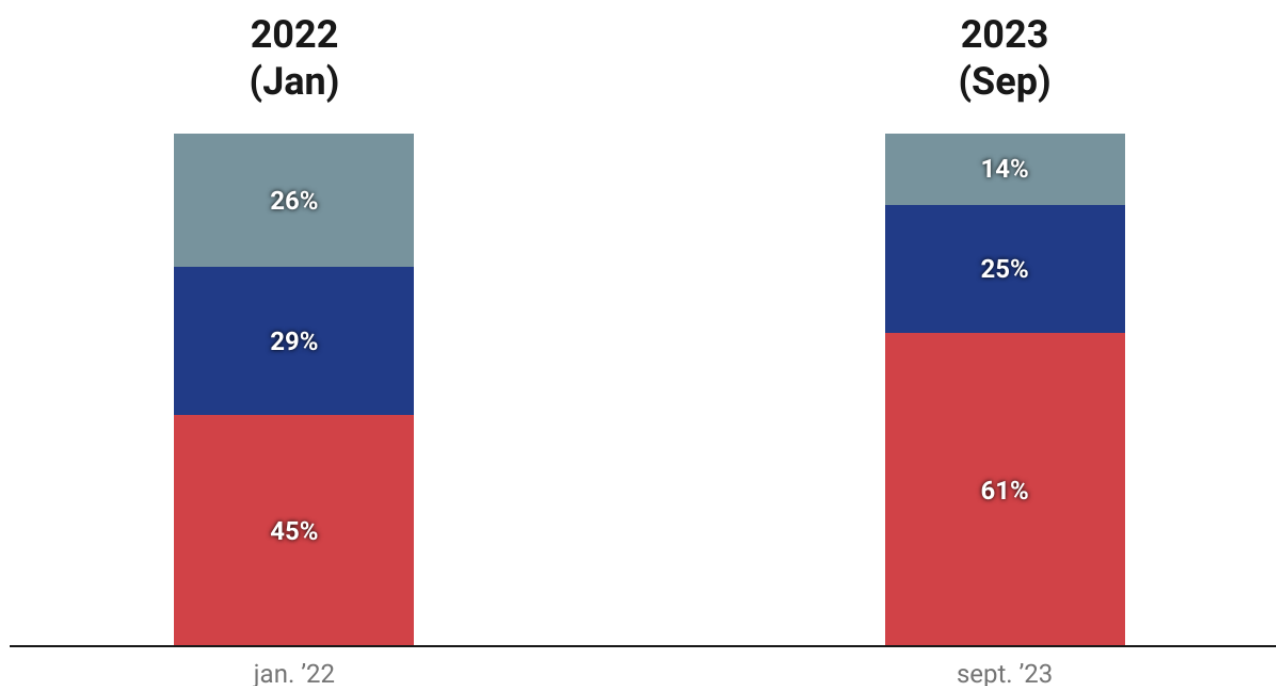
Efter Ruslands invasion af Ukraine ser flere danskere positivt på en styrkelse af EU på det militære område. I september 2023 var 61% af de adspurgte helt eller delvist enige i, at EU bør blive stærkere her, mens det kun gjaldt 45% af de adspurgte i januar 2022. Mao. er der nok tale om en vis "Ukraine-effekt".

Derudover er det værd at notere sig andelen af "ved ikke"-besvarelser, der i 2023 er faldet til 14%. Det tyder på, at danskerne har taget stilling, når det gælder en styrkelse af EU på det militære område.

Ukraine-effekten

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: EU bør blive stærkere på det militære område

■ Helt eller delvist enig ■ Helt eller delvist uenig ■ Ved ikke

2023: Kantar Public for Tænk tanken EUROPA, 04/09 - 13/09, 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere, finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet (ansvaret for indholdet er alene tilskudsmodtagers). 2022: Voxmeter for Tænk tanken EUROPA, 13/01 - 21/01, 2.001 respondenter

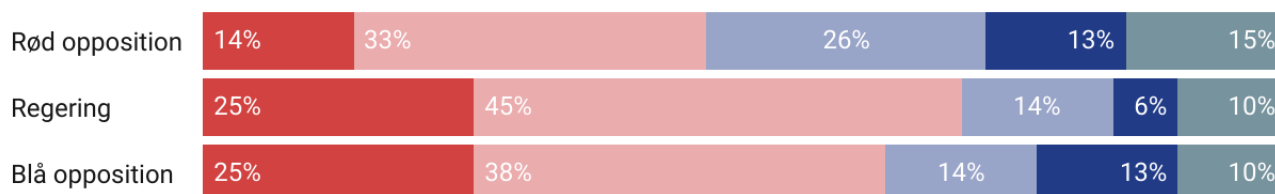
Lavet med Datawrapper

Selvom hovedparten af danskerne mener, at EU bør styrkes på det militære område, ses der imidlertid centrale forskelle på tværs af de politiske partier. Hhv. 63% og 70% af vælgerne fra den blå opposition og regeringspartierne er enige eller delvist enige i, at EU bør blive stærkere på det militære område. Til sammenligning gælder det kun for 47% af den røde oppositions vælgere.

Politiske forskelle

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: EU bør blive stærkere på det militære område

■ Helt enig ■ Delvist enig ■ Delvist uenig ■ Helt uenig ■ Ved ikke

© Kantar Public for Tænk tanken EUROPA. Undersøgelsen er gennemført 04/09 - 13/09 2023 og er baseret på webinterview med 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet (ansvaret for indholdet er alene tilskudsmodtagers).

Lavet med Datawrapper

Fortsat tro på alliancen

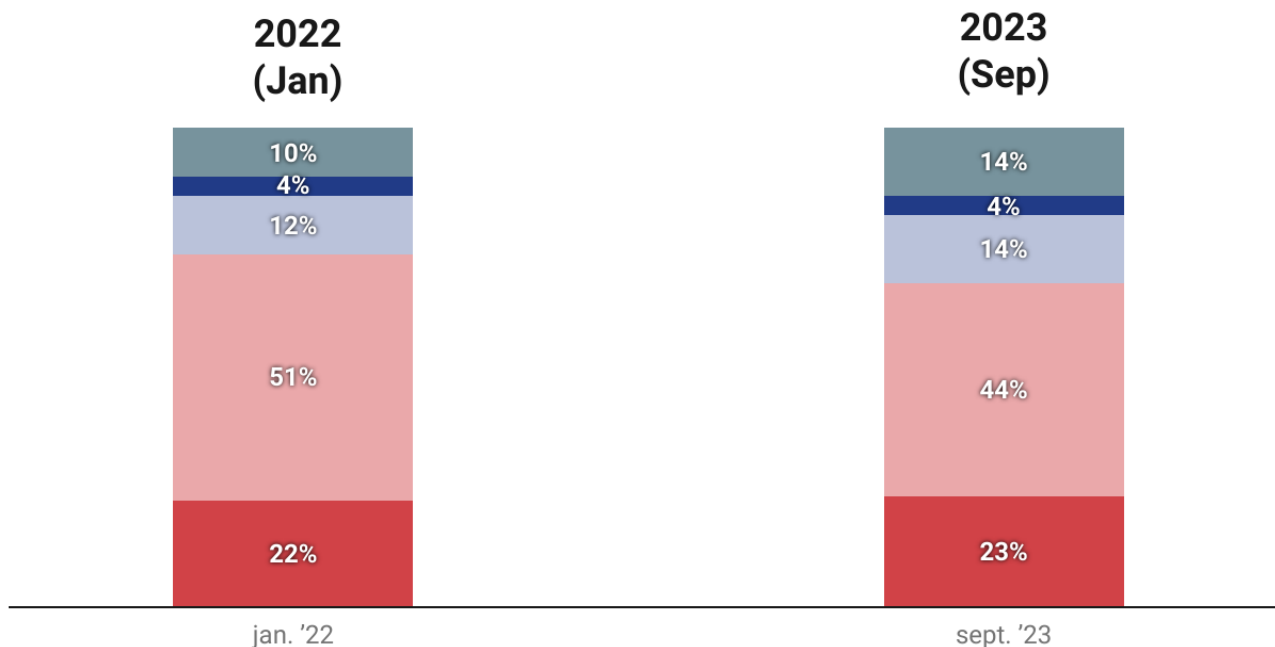
Der er ikke de store ændringer i danskernes holdning til, om NATO er tilstrækkelig garant for Danmarks sikkerhed. I september 2023 var 67% af de adspurgte enige eller delvist enige i udsagnet, hvilket kun er 6 procentpoint lavere end i januar 2022 (73%). En lille andel har rykket sig fra at svare "delvist enig" til "ved ikke".

Størstedelen af danskerne har således en fortsat tro på forsvarsalliancen. Dette vidner også om, at usikkerhed om amerikansk opbakning til NATO – der begyndte under Trumps præsidentperiode og har fået nyt liv med udsigt til, at han måske kan vinde igen – ikke er noget, der har sat sig som tvivl hos danskerne.

Fortsat tro på NATO-alliancen

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: NATO er en tilstrækkelig garant for Danmarks sikkerhed.

■ Helt enig ■ Delvist enig ■ Delvist uenig ■ Helt uenig ■ Ved ikke

2023: Kantar Public for Tænk tanken EUROPA, 04/09 - 13/09, 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere, finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet (ansvaret for indholdet er alene tilskudsmodtagers). 2022: Voxmeter for Tænk tanken EUROPA, 13/01 - 21/01, 2.0001 respondenter

Lavet med Datawrapper

Ikke mere end 2 pct. af BNP, tak!

Med det nationale kompromis i foråret 2022 blev aftalepartierne dengang enige om at løfte Danmarks forsvarsudgifter til 2 pct. af BNP inden udgangen af 2033. Men da regeringens 2030-plan blev præsenteret i november i år, var det mål rykket frem til allerede at gælde fra 2024.

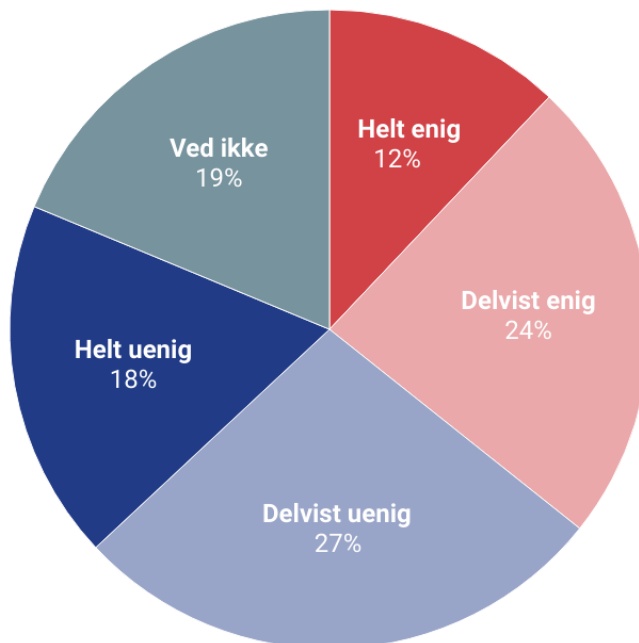
Spørger man danskerne, om der skal bruges mere end 2 pct. af BNP på forsvaret, synes svaret primært at være "nej tak". 45% er helt eller delvist uenig i, at Danmark bør bruge mere end de 2 pct., mens 32% mener, at der godt kan bruges mere.

Det skal dog bemærkes, at respondenterne ikke er blevet bedt om at prioritere ift. andre statslige eller kommunale udgifter.

Mere end 2 pct. af BNP til forsvaret?

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: Danmark bør bruge mere end 2 pct. af BNP på forsvaret

■ Helt enig ■ Delvist enig ■ Delvist uenig ■ Helt uenig ■ Ved ikke

© Kantar Public for Tænk tanken EUROPA. Undersøgelsen er gennemført 04/09 - 13/09 2023 og er baseret på webinterview med 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet (ansvaret for indholdet er alene tilskudsmodtagers).

Grafik: Tænk tanken EUROPA • Lavet med Datawrapper

Dykker man yderligere ned i spørgsmålet om forsvarsudgifter på over 2 pct. af BNP, ses der store holdningsforskelle mellem kønnene og blandt de politiske partier.

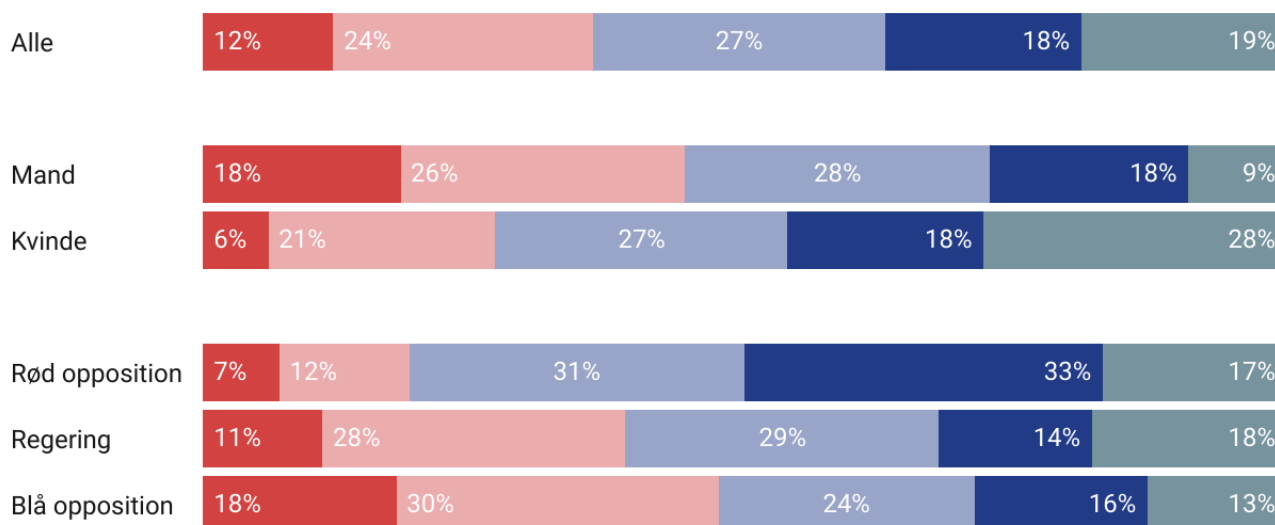
Mens kun 9% af de adspurgte mænd svarede "ved ikke" til spørgsmålet, var hele 28% af kvinderne i tvivl om, hvad de skulle svare. Kvinderne skiller sig derfor i høj grad ud som 'tvivlere' i forhold til spørgsmålet om at hæve Danmarks forsvarsudgifter.

På tværs af de politiske partier findes den største opbakning blandt den blå oppositions vælgere, hvor 48% har svaret, at de er enige eller delvist enige i, at Danmark bør bruge mere end 2 pct. af BNP på forsvaret. Til sammenligning gælder dette for hhv. 39% og 28% af vælgerne fra regeringspartierne og den røde opposition.

Uenighed om penge til forsvaret på tværs af køn og partier

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: Danmark bør bruge mere end 2 pct. af BNP på forsvaret

Helt enig Delvist enig Delvist uenig Helt uenig Ved ikke

© Kantar Public for Tænk tanken EUROPA. Undersøgelsen er gennemført 04/09 - 13/09 2023 og er baseret på webinterview med 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet (ansvaret for indholdet er alene tilskudsmodtagers).

Lavet med Datawrapper

Danskerne er åbne overfor kvalificeret flertal i Ministerrådet

Krigen i Ukraine har i den grad aktualiseret debatten om, hvorvidt afgørelser om EU's udenrigspolitik fortsat skal vedtages enstemmigt eller ændres til kvalificeret flertal for at skabe en mere effektiv og fleksibel beslutningsstruktur i EU's Ministerråd.

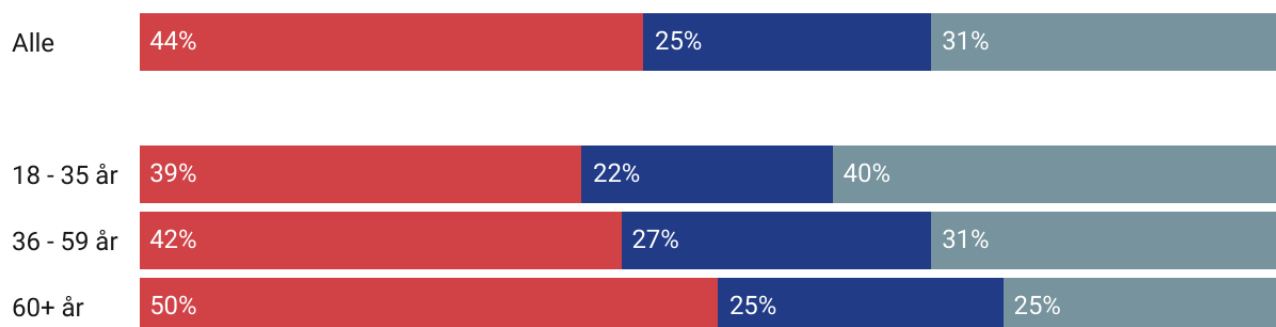
Størstedelen af de adspurgte danskere (44%) har svaret, at de er helt eller delvist enige i, at EU bør afskaffe medlemslandenes veto i EU's udenrigspolitik og indføre flertalsafgørelser. Samtidig er 25% helt eller delvist uenige, mens en ret stor gruppe på 31% har svaret "ved ikke".

Ser man på fordelingen på tværs af aldersgrupper, er det blandt de unge, at tvivlen er størst. 40% af de 18-35-årige har svaret "ved ikke", mens det samme gælder for 31% af de 36-59-årige og 25% af respondenterne over 60 år. Der tegner sig dermed et billede af, at de unge ikke har taget stilling til spørgsmålet om indførelse af flertalsafgørelser, mens uvisheden synes at være faldende med alderen.

Vetoret eller flertalsafgørelser?

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: EU bør afskaffe medlemslandenes veto over EU's udenrigspolitik og indføre flertalsafgørelser.

■ Helt eller delvist enig ■ Helt eller delvist uenig ■ Ved ikke

© Kantar Public for Tænk tanken EUROPA. Undersøgelsen er gennemført 04/09 - 13/09 2023 og er baseret på webinterview med 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet (ansvaret for indholdet er alene tilskudsmodtagers).

Lavet med Datawrapper

Opbakning til mere produktion i EU

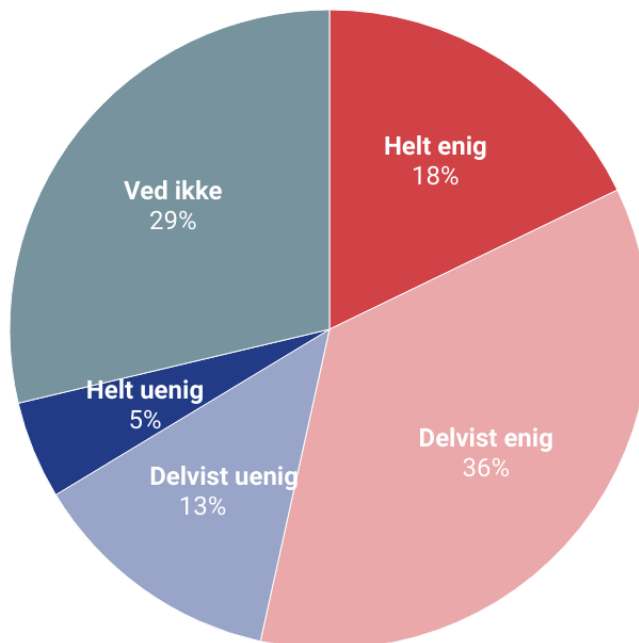
Krigen i Ukraine har ligeledes skubbet gang i en debat om EU's forsvarsindustri, hvor et centralt spørgsmål er, hvorvidt EU-landene skal til at købe mere europæisk produceret forsvarsmateriel – nogle gange i stedet for eksempelvis amerikansk. Her svarer et flertal af de adspurgte danskere (54%), at de er enige eller delvist enige i, at Danmark og resten af EU i højere grad bør prioritere at købe forsvarsmateriel produceret i Europa.

Det er dog også værd at hæfte sig ved, at 29% har svaret "ved ikke". Dette vidner om, at spørgsmålet nok ikke fylder meget hos danskerne – og at de haft svært ved at tage stilling hertil.

Køb europæisk?

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: Danmark og resten af EU bør købe mere forsvarsmateriel produceret i Europa på bekostning af f.eks. amerikansk materiel

■ Helt enig ■ Delvist enig ■ Delvist uenig ■ Helt uenig ■ Ved ikke

© Kantar Public for Tænketanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 04/09 - 13/09 2023 og er baseret på webinterview med 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet (ansvaret for indholdet er alene tilskudsmodtagers).

Grafik: Tænketanken EUROPA • Lavet med Datawrapper

Splittelse om fredsbevarende EU-missioner

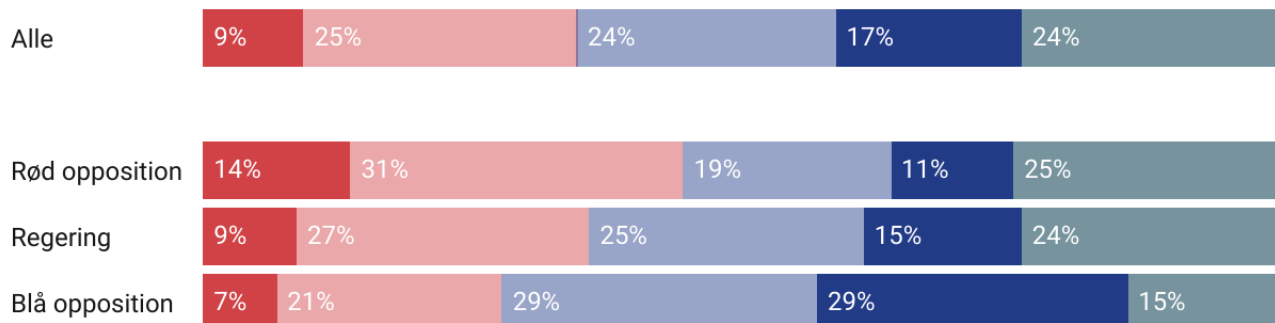
Et centralt tema ved folkeafstemningen om forsvarsforbeholdet i 2022 var, om EU burde iværksætte flere fredsbevarende missioner til håndtering af konflikter i f.eks. Afrika. Når man ser bort fra den store andel, der har svaret "ved ikke" (24%), er danskerne relativt splittede om dette spørgsmål, idet 34% er helt eller delvist enige, mens 41% er helt eller delvist uenige.

Den gruppe, der er mest imod at øge antallet af EU's fredsbevarende missioner, findes blandt den blå oppositions vælgere, hvor 58% af de adspurgte er helt eller delvist uenige i udsagnet.

Ikke stor appetit på fredsbevarende EU-missioner

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: EU bør iværksætte flere fredsbevarende missioner til håndtering af konflikter - f.eks. i Afrika.

■ Helt enig ■ Delvist enig ■ Delvist uenig ■ Helt uenig ■ Ved ikke

© Kantar Public for Tænk tanken EUROPA. Undersøgelsen er gennemført 04/09 - 13/09 2023 og er baseret på webinterview med 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet (ansvaret for indholdet er alene tilskudsmodtagers).

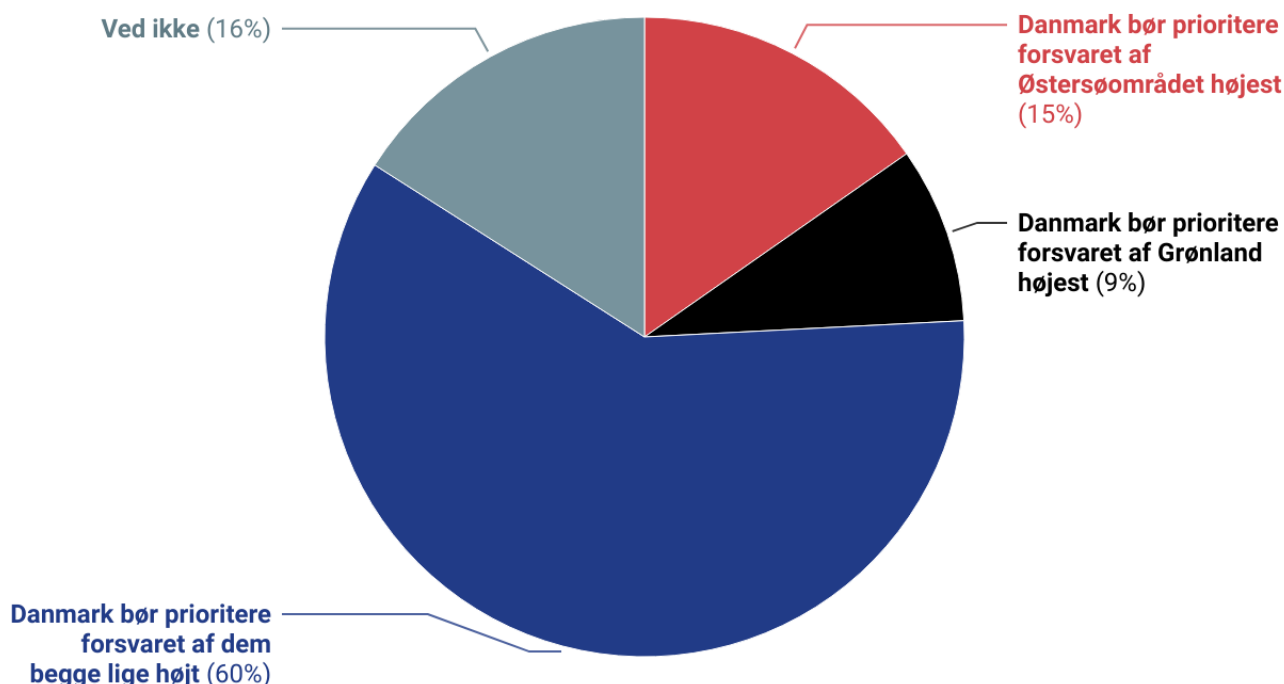
Lavet med Datawrapper

Grønland eller Østersøen? - Danskerne vil både og

En del af diskussionen blandt partierne i forsvarsforliget fra 2023 fokusere blandt andet på spørgsmålet om, hvordan Danmark bør prioritere forsvaret af Østersøområdet eller Grønland. Langt størstedelen af de adspurgte danskere - svarende til 60% - peger på, at begge bør prioriteres lige højt. Samtidig mener 15%, at Danmark bør prioritere forsvaret af Østersøområdet højest, mens 9% mener, at forsvaret af Grønland bør prioriteres højest.

Grønland og/eller Østersøen?

Bør Danmark prioritere forsvaret af Østersøområdet eller Grønland højest?

© Kantar Public for Tænk tanken EUROPA. Undersøgelsen er gennemført 04/09 - 13/09 2023 og er baseret på webinterview med 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet (ansvaret for indholdet er alene tilskudsmodtagers).

Grafik: Tænk tanken EUROPA • Lavet med Datawrapper

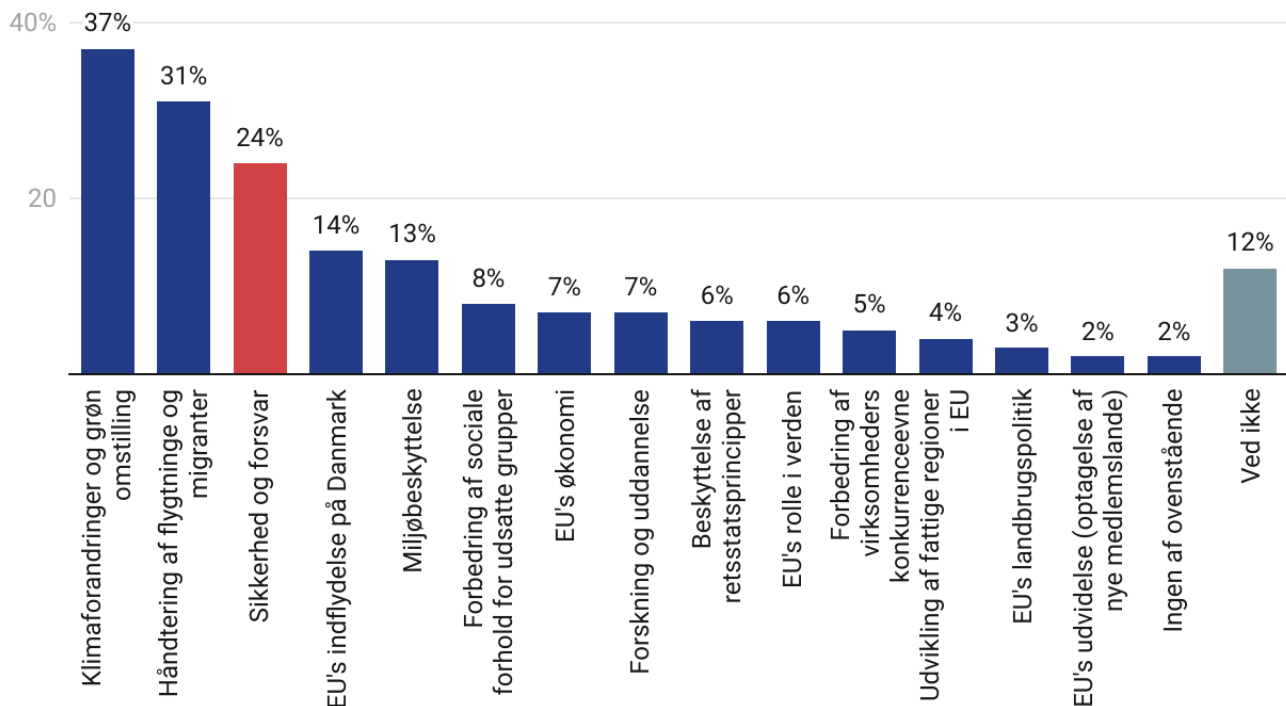
Sikkerhed og forsvar højt på dagsordenen til Europa-Parlamentsvalget

Den 9. juni 2024 skal vi i Danmark stemme til Europa-Parlamentsvalget, og derfor spurgte vi i meningsmålingen ind til, hvilke emner (ud fra en lukket liste), der betyder mest for danskernes stemme til dette valg.

Her er 'sikkerhed og forsvar' det tredjevigtigste emne for danskerne kun overgået af migration og klima, hvor sidstnævnte også var topscorer over vigtigste emner ved sidste valg. Det er også værd at bemærke, at sikkerhed og forsvar rangerer markant højere på listen end EU's økonomi, som ligger på en 7. plads.

Sikkerhed og forsvar på dagsordenen til EP-valget 2024

Hvilke emner betyder mest for din stemme til Europa-Parlamentsvalget i 2024? Du kan angive op til 2 svar.

© Kantar Public for Tænk tanken Europa. Undersøgelsen er gennemført 04/09 - 13/09 2023 og er baseret på webinterview med 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet (ansvaret for indholdet er alene tilskudsmodtagers).

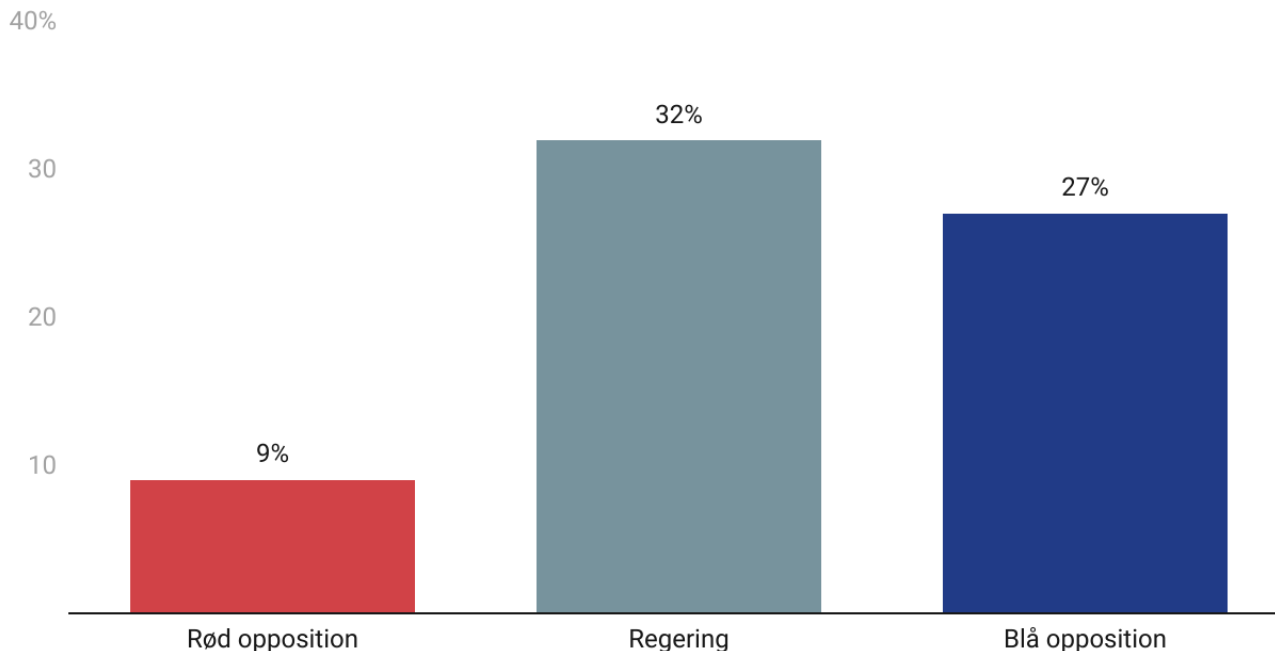
Lavet med Datawrapper

Hvis man ser nærmere på fordelingen på spørgsmålet vedrørende de vigtigste emner for Europa-Parlamentsvalget, fremgår det, at det er hos regeringspartiernes vælgere, at sikkerhed og forsvar betyder mest (32%). Blandt den blå oppositions vælgere svarer 27%, at sikkerhed og forsvar betyder mest for deres stemme til EP-valget, mens det kun gælder for 7% af den røde oppositions vælgere.

Regeringens vælgere vægter sikkerhed tungest

Andel af respondenter, der svarer 'Sikkerhed og forsvar' til spørgsmålet: Hvilke emner betyder mest for din stemme til Europa-Parlamentsvalget i 2024? Du kan angive op til 2 svar.

■ Rød opposition ■ Regering ■ Blå opposition

© Kantar Public for Tænk tanken EUROPA. Undersøgelsen er gennemført 04/09 - 13/09 2023 og er baseret på webinterview med 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet (ansvaret for indholdet er alene tilskudsmodtagers).

Lavet med Datawrapper

Europa-Parlamentet bør (måske) styrkes

Når danskerne bliver spurgt ind til, om Europa-Parlamentet bør få indflydelse på EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik, tegner der sig ikke et helt tydeligt billede.

Mange (33%) har svaret "ved ikke". En forklaring kunne være, at mange danskere måske ikke er klar over, at Europa-Parlamentet i dag ikke har formel indflydelse på EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik, men kun indirekte indflydelse gennem f.eks. EU's budget. Derfor kan spørgsmålet tænkes at have været en smule kryptisk at besvare for mange. Vi ser dog også, at størstedelen af de adspurgte, som har taget stilling (42%), er helt eller delvist enige i, at Parlamentets indflydelse på området bør styrkes.

Europa-Parlamentet bør (måske) styrkes

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn: Europa-Parlamentet bør have indflydelse på EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik

■ Helt enig ■ Delvist enig ■ Delvist uenig ■ Helt uenig ■ Ved ikke

A

© Kantar Public for Tænk tanken EUROPA. Undersøgelsen er gennemført 04/09 - 13/09 2023 og er baseret på webinterview med 2.067 repræsentativt udvalgte vælgere landet over på 18 år eller derover. Finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet (ansvaret for indholdet er alene tilskudsmodtagers).

Lavet med Datawrapper

Se alle resultaterne af meningsmålingen her:

DANMARK OG EU 18 MÅNEDER EFTER AFSKAFFELSEN AF FORSVARSFORBEHOLDET

NY MÅLING AF DANSKERNES HOLDNINGER

KONFERENCE 21. november 2023

Tænk tanken EUROPA &
Københavns Universitets Center for Militære Studier

Målingen er finansieret med tilskud fra Europa-Nævnet
(ansvaret for indhold er alene tilskudsmodtagers)